

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет/інститут економічний

Кафедра економічної кібернетики

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВК. ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА БІЗНЕС-КУЛЬТУРА

Освітня програма Економіка, Економічна кібернетика

Спеціалізація (за наявності)

Спеціальність 051 Економіка

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри
економічної кібернетики
Протокол № 2 від “29” серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ - 2023 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Підприємництво та бізнес-культура
Освітня програма	Економіка, Економічна кібернетика
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	051 Економіка
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Освітній рівень	Бакалавр
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс / семестр	3/1
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 16 год. Практичні заняття – 14 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/13799f62025555938b0b

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Вивчення дисципліни «Підприємництво та бізнес-культура» передбачає ознайомлення з загальними положеннями, принципами і методами підприємницького менеджменту, умовами підприємницької діяльності та бізнес-культури; сприяє розвитку здібностей і формування навичок, що дозволяють економістам здійснювати підприємницьку та інноваційну діяльність щодо заснування власної справи; формування знань щодо використання соціально-психологічних методів управління в контексті формування бізнес-культури.

Мета викладання дисципліни – формування у студентів системи знань щодо сутності підприємництва як особливого виду діяльності, певного стилю і типу поведінки, що визначає бізнес-культуру підприємства, сучасної форми господарювання виробничо-комерційних структур в умовах ринкових відносин.

Основними цілями навчальної дисципліни є:

– оволодіти теоретичними основами сучасної організації підприємницької діяльності;

– набути практичних вмінь комплексного сприйняття та вирішення проблем, що виникають у діяльності підприємницьких структур для створення сприятливого бізнес-середовища та підвищення ефективності функціонування виробничо-господарських систем.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен: знати: основні поняття та сутність підприємницької діяльності, особливості заснування власної справи в Україні, аспекти підприємницького менеджменту, організацію малого підприємництва, етику та культуру ділового спілкування, психологію підприємницької діяльності; договірні взаємовідносини у підприємстві, культуру ведення бізнесу; вміти: використовувати набуті знання в практичній організаційно-економічній діяльності.

Компетентності

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

ЗК04. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

СК02. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.

СК08. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин.

Програмні результати навчання

ПР01. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу.

ПР06. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.

ПР18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

ПР24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Тема 1. Підприємництво як характерна риса економічного розвитку суспільства.	Сутність і характерні риси підприємництва. Розвиток теорій підприємництва. Суб'єкти та об'єкти підприємницької діяльності в ринковій економіці. Функції підприємництва. Класифікація основних форм та типів підприємництва. Логіка підприємницької діяльності. Правова основа підприємницької діяльності в Україні.	Тести, питання, практичні завдання, кейси
2.	Тема 2. Організація та економіка підприємництва.	Підприємницькі ідеї і методи їх реалізації. Обмеження у здійсненні підприємницької діяльності. Ліцензування підприємницької діяльності. Засновницькі документи та їх підготовка. Формування статутного фонду. Державна реєстрація підприємництва. Порядок ліквідації	Тести, питання, практичні завдання, кейси

		підприємств та призупинення діяльності. Джерела фінансування підприємницької діяльності. Менеджмент та маркетинг у підприємстві.	
3.	Тема 3. Підприємницький ризик.	Причини та сутність підприємницького ризику. Види і особливості економічних, політичних, комерційних, інвестиційних і виробничих ризиків. Стратегія управління ризиком. Шляхи та методи зниження ризику у підприємницькій діяльності. Роль і види страхування. Франчайзинг і лізинг як способи зниження ризиків.	Тести, питання, практичні завдання, кейси
4.	Тема 4. Державне регулювання підприємництва.	Необхідність державного регулювання підприємницької діяльності. Передумови та механізми державного регулювання підприємництва. Нормативний, фінансовий, адміністративний методи державного регулювання. Державна підтримка розвитку бізнесу в Україні.	Тести, питання, практичні завдання, кейси
5.	Тема 5. Бізнес-план підприємства. Зміст, технологія розробки і реалізація.	Суть та призначення бізнес-плану. Загальна методологія розробки бізнес-плану. Основні розділи бізнес-плану. Оцінка якості бізнес-плану.	Тести, питання, практичні завдання, кейси
6.	Тема 6. Сутність, значення та поняття бізнес-культури.	Функції бізнес-культури. Формування культури підприємства. Елементи культури підприємницької діяльності. Концептуальні основи формування методів управління підприємством. Формування етики підприємства. Бізнес-дизайн та його значення для підвищення бізнес-культури підприємства.	Тести, питання, практичні завдання, кейси
7.	Тема 7. Соціальна відповідальність підприємців норми етикету.	Сутність поняття корпоративної культури. Типи організаційних (корпоративних) культур. Складові корпоративної культури. Формування корпоративної культури. Сутність та значення понять «соціальна відповідальність» та «корпоративна соціальна відповідальність». Моральні обов'язки соціально відповідальної поведінки. Міжнародні норми соціальної відповідальності.	Тести, питання, практичні завдання, кейси

8.	Тема 8. Ділова та професійна етика.	Принципи ділової етики. Професійно-етичний кодекс. Етичний кодекс фірми. Поняття іміджу організації та формування привабливого іміджу. Мовна культура ділової розмови. Субординація в ділових відносинах. Організація ділових контактів. Службовий кабінет. Проведення наради, засідання. Ділове листування. Культура та техніка телефонної розмови. Візитні картки. Діловий протокол. Ділові подарунки. Зовнішній вигляд.	Тести, питання, практичні завдання, кейси

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекції	20
Практичні заняття	30
Самостійна робота	10
Індивідуальне завдання	20
Залік	20
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної Роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції	1	1	1	1	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1		20
Практичні заняття	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2		30
Самостійна робота																10		10
Індивідуальні завдання																20		20
Залік																20		20
Всього за тиждень	2	2	3	3	4	4	4	4	3	3	3	3	3	3	3	53		100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, комп'ютери, Linux, Windows, Пакет прикладних програм Openoffice, MS Office, роздатковий матеріал

Література:

1. Про підприємництво: Закон України від 07.02.1991 № 698-ХІІ// www.rada.gov.ua

2. Про стан та перспективи розвитку підприємництва в Україні: національна доповідь//Державний комітет України з питань регуляторної політики та підприємництва. – Київ. – 2010. – 240 с.
3. Іванюта С.М. Підприємництво та бізнес-культура: навч. посібник. / С.М. Іванюта, В.Ф. Іванюта. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 288 с.
4. Підприємництво і бізнес-культура: навчальний посібник / Укладачі: Лаготюк В.О., Безродна С.М. – Чернівці: Видавничий дім «РОДОВІД», 2016. – 158 с.
5. Лекції з дисципліни Підприємництво і бізнес-культура: для студентів ступеня «бакалавр» / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. підприємництва і торгівлі. – Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2016. – 216 с.
6. Варналій З.С. Основи підприємництва: навчальний посібник / З.С. Варналій. – 3-тє вид., випр. і доп. – К.: Знання-Прес, 2006. – 350 с.
7. Виноградська А.М. Основи підприємництва: навчальний посібник/А.М. Виноградська; 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Кондор, 2008 – 544 с.
8. Тирпак І.В. Основи економіки та організації підприємництва: навчальний посібник / І.В.Тирпак, В.І. Тирпак, С.А. Жуков. К.: Кондор, 2011. –284 с.
9. Донець Л. І. Основи підприємництва : навчальний посібник / Л. І. Донець, Н. Г.Романенко. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 320 с.
10. Мочерний С. В. Основи підприємницької діяльності : навчальний посібник / С. В. Мочерний, О. А. Устенко, С. І. Чеботар. – К. : Вид. центр «Акад.», 2005. – 280 с.
11. Гордієнко П. Л. Стратегічний аналіз : навчальний посібник / П. Л. Гордієнко. – К.: Алерта, 2006. – 404 с.
12. Кучеренко В.Р. Бізнес-планування фірми / В.Р. Кучеренко, В.А. Карпов, О.С. Маркітан : навч. посіб. – К. : 2006. – 423 с.
13. Захарчин Г.М. Основи підприємництва: культура, технологія, відповідальність: навч. посіб. /Г.М.Захарчин, О.В.Юринець. – К.: Знання, 2011. – 254 с.
14. Колот В.М. Підприємництво: організація, ефективність, бізнес-культура: навчальний посібник / В.М. Колот, І.М. Репіна, О.В. Щербина – 3-тє вид., без змін / В.М.Колот, І.М.Репіна, О.В.Щербина. – К.: КНЕУ, 2010. – 444 с.
15. Корпоративна культура: Навчальний посібник / За заг. ред. Г.Л.Хаєта. – Київ: Центр навчальної літератури, 2003. – 403 с.
16. Палеха Ю. Ключі до успіху, або організаційна та управлінська культури: навчальний посібник / Ю. Палеха. – К.: Вид-во Європейського ун-ту, 2002. – 337 с.
17. Палеха Ю.І. Етика ділових відносин: навчальний посібник / Ю.І. Палеха. – К. : Кондор, 2008. – 356 с.
18. Стоян Т. Діловий етикет: моральні цінності і культура поведінки бізнесмена: навчальний посібник / Т. Стоян. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 231 с.
19. Іпатов Е.Ф. Психологія управління в бізнесі: навч. посіб. / Е.Ф. Іпатов, К.М. Левківський, В.В. Павловський. – Харків-Київ, НМЦВО, 2003. – 320 с.

20. Чайка Г.Л. Культура ділового спілкування менеджера: навчальний посібник / Г.Л. Чайка. – К.: Знання, 2005. – 442 с.

7. Контактна інформація

Кафедра	Економічної кібернетики, вул. Шевченка, 57, 815 кабінет, https://kek.pnu.edu.ua/ , kek@pnu.edu.ua
Викладач	Судук Наталія Василівна
Контактна інформація викладача	nataliia.suduk@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету: 1. Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.2. Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.3. Положення про запобігання академічному плагіату та інших видів академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.4. Положення про запобігання академічному плагіату у Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.5. Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.6. Лист МОН України «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності». Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/
Пропуски занять (відпрацювання)	Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем освіти занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. ст. 4). Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/

Виконання завдання пізніше встановленого терміну	У разі виконання завдання здобувачем освіти пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання – «незадовільно», відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. ст. 4-5). Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти». Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Додаткові бали	Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Перелік індивідуальних завдань міститься у навчальній програмі до курсу. Також за рішенням кафедри студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника»» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019)
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja

Викладач _____ Судук Н.В.